V I Lenin

En publicists anteckningar

1910

I. Otsovismens anhängares och försvarares ”plattform”.

På gruppen ”Vperjods” förlag i Paris utkom nyligen broschyren: ”Det nuvarande läget och partiets uppgifter. Plattform, utarbetad av en grupp bolsjeviker.” Det är samma grupp av bolsjeviker, om vars nya fraktions bildande Proletarijs utvidgade redaktion meddelade på våren förlidet år. Nu uppträder denna grupp, som består av ”15 partimedlemmar — 7 arbetare och 8 intellektuella” (såsom den meddelar oss) med ett försök att ge en helgjuten, systematisk och positiv framställning av sin speciella ”plattform”. Texten till denna plattform bär tydliga spår av en försiktig och sorgfällig kollektiv bearbetning, som syftar till att jämna ut alla ojämnheter, att släta ut alla skarpa kanter samt att stryka under inte så mycket det, vari gruppen skiljer sig från partiet, som det, vari den är ense med partiet. Desto värdefullare för oss är den nya plattformen såsom en officiell framställning av en viss riktnings åsikter.

Bolsjevikgruppen förklarar från början, hur den ”uppfattar vårt lands nuvarande historiska läge” (§1, sid. 3—13), därefter hur den ”förstår bolsjevismen” (§ II, sid. 13-17). Både det förra och det senare förstår den dåligt.

Låt oss ta den första frågan. Bolsjevikernas uppfattning (och partiets uppfattning) har framlagts i resolutionen om det nuvarande läget vid decemberkonferensen 1908. Delar den nya plattformens författare de åsikter, som kommer till uttryck i denna resolution? Om så är, varför då inte säga det direkt? Om så är, varför då utarbeta en särskild plattform och ta itu med att utlägga sin speciella ”uppfattning” av läget? Om inte, varför då återigen inte klart säga ut, i vilka frågor den nya gruppen egentligen träder i opposition mot partiets åsikter?

Nu ligger emellertid saken så till, att den nya gruppen själv inte är på det klara med denna resolutions betydelse. Den nya gruppen lutar omedvetet (eller halvt omedvetet) åt otsovisternas åsikter, vilka är *oförenliga* med denna resolution. Den nya gruppen ger i sin broschyr en populär tolkning inte av alla grundsatserna i denna resolution utan bara av en del av dem, utan att förstå (kanske till och med utan att ens märka betydelsen av) den andra delen. De huvudfaktorer, som framkallade revolutionen år 1905 fortsätter att verka, säger resolutionen. En ny revolutionär kris mognar (punkt e). Kampens mål förblir tsarismens störtande och erövrandet av republiken; proletariatet måste spela en ”ledande” roll i kampen och sträva efter att ”erövra den politiska makten” (punkt d. och 1.). Förhållandena på världsmarknaden och inom världspolitiken ”revolutionerar alltmera det internationella läget” (punkt f.). Just *dessa* grundsatser förklarar den nya plattformen på ett populärt sätt, och *så tillvida* går den helt hand i hand med bolsjevikerna och med partiet, *så tillvida* framför den riktiga åsikter och utför ett nyttigt arbete.

Men olyckan är just den, att man måste understryka *så tillvida*. Olyckan är den, att den nya gruppen *inte förstår* denna resolutions *andra* grundsatser, inte förstår deras *samband* med de övriga och i synnerhet inte förstår deras samband med den oförsonliga inställning till otsovismen, som är utmärkande för bolsjevikerna men inte för denna nya grupp.

En revolution är ånyo oundviklig. Revolutionen måste ånyo störta, fullständigt störta självhärskardömet — säger den nya plattformens författare. Riktigt. Men det är inte allt, vad den *nutida* revolutionäre socialdemokraten måste veta och komma ihåg. Han måste kunna förstå, att denna revolution kommer till oss på ett nytt sätt och att vi måste nalkas den på ett nytt sätt (annorlunda än förut; inte bara så som förut, inte bara med samma vapen och kampmedel som förut), att själva självhärskardömet inte är vad det tidigare var. Just detta vill otsovismens

försvarare inte inse! De vill hårdnackat förbli ensidiga. Mot sin vilja och oavhängigt av om de är medvetna om det, *gör de därigenom en tjänst* åt opportunisterna och likvidatorerna. Med ensidighet i ett avseende understödjer de ensidigheten i ett annat.

Självhärskardömet har inträtt i ett *nytt* historiskt skede. Det tar ett steg på vägen mot förvandlingen till borgerlig monarki. Tredje Duman är ett förbund med bestämda klasser. Tredje Duman är ingen tillfällig utan en nödvändig institution i den nya monarkins system. Självhärskardömets nya agrarpolitik är inte heller något tillfälligt utan en nödvändig, från borgerlig ståndpunkt nödvändig och i sin borgerlighet nödvändig viktig kedjelänk i den nya tsarismens politik. Vi står inför ett *egenartat* historiskt skede med *egenartade* betingelser för en ny revolutions uppkomst. Men kan inte komma tillrätta med denna säregenhet och inte förbereda sig för denna nya revolution, om man bara skall gå till väga på samma sätt som förut, om man inte förstår att utnyttja själva dumatribunen o. s. v.

Just denna sistnämnda tes kan otsovisterna inte förstå. Och otsovismens försvarare, vilka påstår den vara en ”berättigad schattering” (sid. 28 i den behandlade broschyren), har hittills inte kunnat förstå det *samband* som förefinnes mellan denna tes och en *hel idékrets*, med erkännandet av den nuvarande situationens säregenheter och strävan att *räkna med* denna säregenhet i sin taktik! De upprepar att vi lever i en ”period mellan revolutionerna” (sid. 29), att det ”nuvarande läget” är ”ett övergångsstadium mellan två vågor i den demokratiska revolutionen” (sid. 32), men vari denna *”övergångs” säregenhet* består, är de inte i stånd att begripa. Och utan att begripa denna *övergång* kan man inte utnyttja den till förmån för revolutionen, inte förbereda sig för den nya revolutionen och inte *övergå* till den andra vågen! Ty förberedelsen för den nya revolutionen kan inte begränsas till att man upprepar satsen om dess oundviklighet. Förberedelsen måste bestå i en sådan inställning av propagandan, agitationen och organisationen, som tar hänsyn till *detta övergångsstadiums säregenhet*.

Där har ni ett exempel på hur folk talar om *övergångsperioden* men inte begriper, vari denna *övergång* består. ”Att det inte finns någon som helst verklig konstitution i Ryssland och att duman bara är dess vålnad, utan makt och betydelse, det vet av erfarenhet inte bara befolkningsmassorna utmärkt väl, utan det blir nu också klart för hela världen” (sid. 11). Jämför härmed decemberrevolutionens värdering av III Duman:

> ”Genom statskuppen den 16 (3) juni och III Dumans upprättande befästes och erkändes öppet tsarismens förbund med de ärkereaktionära godsägarna samt handels- och industribourgeoisins övre skikt.”

Är det inte ”klart för hela världen”, att plattformens författare således inte heller förstått resolutionen, trots att de i ett års tid tuggat och idisslat den på tusentals sätt i partipressen? Och de har stått oförstående inför den naturligtvis inte på grund av sin dåliga fattningsförmåga utan till följd av att otsovismen och den otsovistiska idékretsen tyngt ner dem.

Vår III Duma behärskas av svarthundramän och oktobrister. Att oktobristerna och svarthundramännen i Ryssland inte skulle ha någon ”makt och betydelse” (som plattformens författare påstår) är en orimlighet. Frånvaron av en ”verklig författning”, upprätthållandet av självhärskardömets oinskränkta maktfullkomlighet utesluter i inget avseende uppkomsten av den egenartade historiska situation, när denna makt blir tvungen att organisera ett kontrarevolutionärt förbund med vissa klasser i landsomfattning och i de offentliga institutionerna av allmänt statlig betydelse och när vissa klasser själva nedifrån organiserar sig i kontrarevolutionära block, vilka räcker tsarismen handen. Om tsarismens ”förbund” med dessa klasser (ett förbund, som försöker bevara makten och inkomsterna åt de feodala godsägarna) är en egenartad form av klassherraväldet och tsarens och hans anhangs herravälde under ifrågavarande *övergångsperiod* — en form, som framkallats av landets borgerliga evolution under de förhållanden, som ”den första revolutionsvågens” nederlag medfört — då *kan det*

inte ens bli tal om att utnyttja övergångstiden utan att utnyttja dumatribunen. Då är den egenartade taktiken att utnyttja den tribun, från vilken kontrarevolutionärerna talar, *i syfte* att förbereda revolutionen, en *obligatorisk* taktik, som uppstår ur *hela* den historiska situationens egenart. Om duman däremot bara är ”vålnaden” av en författning ”utan makt och betydelse”, så står vi inte inför någon *ny* etapp i det borgerliga Rysslands, den borgerliga monarkins, utveckling, i utvecklingen av formerna för överklassernas herravälde o. s. v., och då visar det sig givetvis att otsovisterna har *principiellt* rätt!

Och tro inte att den fras ur plattformen, som vi anfört, är en tillfällig lapsus. I ett särskilt kapitel ”Om riksduman” (sid. 25-28) läser vi alldeles i början:

> ”Alla hittillsvarande riksdumor har varit institutioner, som inte haft någon reell styrka och makt och som inte gett uttryck åt det verkliga inbördesförhållandet mellan landets samhällskrafter. Regeringen har sammankallat dem under folkrörelsens tryck för att å ena sidan leda bort massornas upprorsstämning från den direkta kampens till den fredliga parlamentarismens väg samt å andra sidan för att i dessa dumor komma till tals med de samhällsgrupper, vilka skulle kunna understödja regeringen i dess kamp mot revolutionen.”

Detta är en hel bunt av förvirrade tankar eller brottstycken av tankar. Om regeringen sammankallat dumorna för att komma till tals med de kontrarevolutionära klasserna, så framgår därav just att I och II Dumorna *inte* hade ”styrka och makt” (för att bistå revolutionen) men att III Duman *har haft och har* det (för att bistå kontrarevolutionen). Revolutionärerna kunde (och fick under vissa omständigheter) inte deltaga i en institution, som var oförmögen att bistå revolutionen. Det är obestridligt. Då plattformens författare skär över en kam sådana institutioner från revolutionsperioden och Duman ”under perioden mellan revolutionerna”, som har kraft att hjälpa kontrarevolutionen, begår de ett oerhört fel. De utsträcker riktiga bolsjevikiska omdömen till att gälla just sådana fall, som de i själva verket inte gäller! Men det betyder just att förvandla bolsjevismen till en karikatyr.

Då de resumerar sin ”uppfattning” om bolsjevismen, uppställer plattformens författare till och med en särskild punkt d. (sid. 16), i vilken denna ”karikatyr” av den revolutionära inställningen så att säga fått sitt klassiska uttryck. Vi återger denna punkt i dess helhet:

> ”d) Ända till revolutionens fullbordande kan alla halvlegala och legala medel och vägar för arbetarklassens kamp, däribland också deltagandet i Riksduman, inte ha någon självständig och avgörande betydelse, utan de är bara ett medel att samla och förbereda krafterna för den direkt revolutionära, öppna masskampen.”

Härav framgår, att de legala kampmedlen, ”däribland” också parlamentarismen, *efter* revolutionens fullbordande” *kan* ha självständig och avgörande betydelse!

Oriktigt. Inte heller då kan de ha det. I ”vperjodanhängarnas” plattform har man skrivit en absurditet.

Vidare. Härav framgår, att ”före revolutionens fullbordande” alla kampmedel *utom* de legala och halv-legala, d. v. s. *alla illegala* kampmedel *kan* ha självständig och avgörande betydelse!

Oriktigt. Det finns sådana illegala kampmedel, vilka både *efter* ”revolutionens fullbordande” (exempelvis de illegala propagandacirklarna) och ”före revolutionens fullbordande” (exempelvis att beslagtaga penningmedel av fienden eller att med våld befria arresterade eller att avrätta spioner o. s. v.) ”*inte* kan ha självständig och avgörande betydelse utan *bara* är . . .” o. s. v., som i ”*plattformens*” text.

Vidare. Vilken revolutions ”fullbordande” talas det om här? Tydligen *inte* om den socialistiska revolutionens fullbordande, ty sedan kommer det inte längre att finnas någon arbetarklassens kamp, då det ju överhuvud inte finns några klasser längre. Alltså är det tal om full-

bordandet av den *borgerligt demokratiska* revolutionen. Låt oss nu se, vad plattformens författare ”menar” med *fullbordandet* av den borgerligt demokratiska revolutionen.

I allmänhet talat kan man med detta uttryck förstå två saker. Om man använder det i vidsträckt mening, så menas därmed lösandet av den borgerliga revolutionens objektiva historiska uppgifter, dess ”fullbordande”, d. v. s. avlägsnandet av själva den grundval, som är i stånd att ge upphov åt en borgerlig revolution, fullbordandet av en *hel serie* borgerliga revolutioner. I denna mening *fullbordades* t. ex. den borgerligt demokratiska revolutionen i Frankrike först år 1871 (men den påbörjades 1789). Om man använder ordet i inskränkt mening, så syftar man på en enskild revolution, på en av de borgerliga revolutionerna, en av de ”vågor”, om ni så vill, som slår den gamla regimen men inte gör slut på den, inte avlägsnar orsakerna till nya borgerliga revolutioner. I denna mening ”fullbordades” 1848 års revolution i Tyskland år 1850 eller på 1850-talet, men utan att det ringaste ha avlägsnat orsakerna till det revolutionära uppsvinget på 1860-talet. Revolutionen 1789 i Frankrike ”fullbordades”, kan vi säga, år 1794, utan att det ringaste ha avlägsnat orsakerna till revolutionerna 1830 och 1848.

Man må tolka plattformens ord ”ända till revolutionens fullbordande” i vidsträckt eller i inskränkt mening — i vilket fall som helst kan man inte hitta någon mening i den. Man kan inte heller säga, att det vore fullständigt orimligt att nu försöka bestämma den revolutionära socialdemokratins taktik *före* fullbordandet av hela perioden av eventuella borgerliga revolutioner i Ryssland. Men ifråga om den revolutionära ”vågen” 1905-1907, d. v. s. den första borgerliga revolutionen i Ryssland, är plattformen själv tvungen att erkänna, att ”det (självhärskardömet) besegrade den första revolutionsvågen” (sid. 12), att vi genomgår en period ”mellan revolutionerna”, ”mellan två vågor av den demokratiska revolutionen.”

Var ligger orsaken till denna oändliga och hjälplösa förvirring i ”plattformen”? Jo, just i att plattformen diplomatiskt tar avstånd från otsovismen utan att alls lämna otsovismens idékrets, utan att rätta dess huvudfel och utan att ens lägga märke till det. Just därför att ”vperjodanhängarna” anser otsovismen vara en ”berättigad schattering”, d. v. s. att den otsovistiska karikatyrmässiga schatteringen av bolsjevismen för dem utgör något ”*berättigat*”, en förebild, en oöverträffad förebild. Den som en gång beträtt detta lutande plan, han glider och kommer oemotståndligt att glida ned i den ohjälpliga förvirringens träsk, han *upprepar* ord och paroller utan att kunna genomtänk a betingelserna för deras användning och gränserna för deras betydelse.

Varför ställde exempelvis bolsjevikerna 1906-1907 så ofta mot opportunisterna parollen: revolutionen är inte slut? Därför att de objektiva betingelserna var sådana, att det inte ens kunde bli tal om att fullborda revolutionen i ordet inskränkta mening. Tag exempelvis II Dumans period. Det mest revolutionära parlamentet i världen och den nära nog mest reaktionära självhärskarregeringen. Här fanns ingen annan direkt utväg än en omvälvning uppifrån eller ett uppror nedifrån, och hur än de högvisa pedanterna skakade på huvudet, kunde ingen före omvälvningen garantera att den skulle lyckas för regeringen, att den skulle gå lätt, att Nikolaj II därvid inte skulle bryta nacken av sig. Parollen ”revolutionen är inte slut” hade den mest levande, omedelbart viktiga och praktiskt påtagliga betydelse, ty *endast* den uttryckte riktigt, vad det var fråga om och varthän det hela ledde till följd av händelsernas objektiva logik. Men att nu, då otsovistema själva anser det nuvarande läget vara ”ett läge mellan revolutionerna”, försöka framställa denna otsovism som ”en berättigad schattering av den revolutionära flygeln” — ”ända till revolutionens fullbordande” — är det kanske inte hopplös oreda?

För att ta sig ur denna ohjälpliga ring av motsägelser får man inte gå diplomatiskt tillväga mot otsovismen utan måste rycka upp dess ideologiska grundval med rötterna. Man måste inta decemberresolutionens ståndpunkt och konsekvent tänka igenom den. Ifrågavarande period mellan revolutionerna förklaras inte av en tillfällighet. Numera råder inget tvivel om, att vi

står inför en bestämd etapp i självhärskardömets utveckling, i utvecklingen av den borgerliga monarkin, av den borgerliga ärkereaktionära parlamentarismen, av tsarismens borgerliga politik på landsbygden och understöd av allt detta från den kontrarevolutionära bourgeoisins sida. Denna period är otvivelaktigt en *övergångsperiod* ”mellan två revolutionsvågor”, men för att förbereda sig till den andra revolutionen är det just nödvändigt att behärska denna övergångs säregenhet, att kunna anpassa sin taktik och organisation till denna övergång, som är svår, tung och hotande men som påtvingats oss genom ”kampanjens” förlopp. Utnyttjandet av dumatribunen såväl som alla andra legala möjligheter tillhör det antal synnerligen vardagliga kampmedel, som inte har någon ”glans” över sig. Men övergångsperioden är övergångsperiod just därför att dess specifika uppgift är att förbereda och samla *krafterna* men inte att sätta dem i omedelbar och avgörande aktion. Att kunna organisera denna verksamhet, som saknar varje yttre glans, att kunna till dess förmån utnyttja alla de halvlegala institutioner, vilka är karakteristiska för svarthundra- och oktobristdumans epok, samt att *också på denna grundval* kunna bevara alla den revolutionära socialdemokratins traditioner, alla paroller från dess senaste heroiska förflutna, hela andan i dess arbete och hela dess oförsonlighet gentemot opportunismen och reformismen — det är *partiets uppgift*, det är ögonblickets uppgift.

Vi har analyserat den nya plattformens första avvikelse från den taktik, som utformats i resolutionen från decemberkonferensen 1908. Vi har sett, att detta är en avvikelse i riktning mot de otsovistiska idéerna, i riktning mot de idéer, vilka inte har någonting gemensamt varken med en marxistisk analys av det nuvarande läget eller med de grundläggande förutsättningarna för den revolutionära socialdemokratins taktik överhuvud taget. Vi måste nu undersöka det andra originella draget hos den nya plattformen.

Detta består i den av den nya gruppen proklamerade uppgiften att ”skapa” och ”bland massorna sprida en ny, proletär” kultur:

> ”att utveckla en proletär vetenskap, att befästa ett verkligt kamratligt förhållande i de proletära kretsarna, att utarbeta en proletär filosofi och att ge konsten en inställning, som överensstämmer med de proletära strävandena och erfarenheterna.” (Sid. 117.)

Här har vi ett exempel på den naiva diplomati, som i den nya plattformen tjänar till att skyla sakens väsen! Ja, är det kanske inte naivt, då man *mellan* ”vetenskapen” och ”filosofin” skjuter in ”befästandet av ett verkligt kamratligt förhållande”? I *plattformen* inför den nya gruppen de *kränkningar*, som den förmenar sig ha utsatts för, sina beskyllningar mot andra grupper (nämligen mot de verkliga bolsjevikerna i första hand), att d e skulle ha brustit i ”verkligt kamratligt förhållande”. Just det är det *reella* innehållet i denna löjliga punkt.

”Den proletära vetenskapen” verkar här också ”tråkigt och olägligt”. För det första känner vi nu endast en proletär vetenskap — marxismen. Plattformens författare undviker av någon anledning systematiskt denna den enda exakta beteckningen och sätter överallt orden ”vetenskaplig socialism” (sid. 13, 15, 16, 20, 21). Som bekant gör också marxismens direkta motståndare hos oss i Ryssland anspråk på denna senare beteckning. För det andra, om man i plattformen ställer uppgiften att utveckla den ”proletära vetenskapen”, måste man klart säga, vilken ideologisk, teoretisk kamp i vår tid man egentligen här har i sikte och på vems sida plattformens författare egentligen ställer sig. Att förtiga detta är naiv bakslughet, ty *sakens kärna* är klar för var och en, som känner socialdemokratins litteratur från åren 1908-1909. I vår tid har marxisterna börjat kampen mot machisterna på vetenskapens, filosofins och konstens område. Det är minst sagt löjligt att blunda för detta allbekanta faktum. ”Plattformer” bör inte skrivas för att sudda ut meningsskiljaktigheterna utan för att klargöra dem.

Genom det citerade stället ur plattformen förråder sig nu våra författare på ett klumpigt sätt. Alla vet att de med den ”proletära filosofin” *faktiskt* menar just *machismen*— och varje klyftig socialdemokrat genomskådar genast den ”nya” *pseudonymen*. Det tjänade alltså

ingenting till att tänka ut denna pseudonym. Det lönar sig inte att gömma sig bakom den. Faktiskt består den nya gruppens inflytelserikaste litterära kärntrupp av machister, vilka anser den icke-machistiska filosofin vara icke-”proletär”.

Så hade man också måst säga, om man velat tala härom i plattformen: den nya gruppen omsluter personer, vilka kommer att kämpa mot den icke-”proletära”, d. v. s. den icke-machistiska teorin inom filosofin och konsten. Detta skulle vara ett direkt, sanningsenligt och öppet framträdande av en *ideologisk* riktning, som alla känner, det skulle vara ett upptagande av kampen mot de andra riktningarna. Om man tillmäter den ideologiska kampen en viktig betydelse för partiet, så bör man just framträda med en direkt krigsförklaring och inte gömma sig undan.

Och vi kommer att uppmana alla till ett bestämt och klart svar på den i plattformen gömda utmaningen till filosofisk kamp mot marxismen. Alla fraserna om den ”proletära kulturen” beslöjar *faktiskt* just *kampen mot marxismen*. Den nya gruppens ”originalitet” består i att den i partiplattformen infört *filosofin* utan att direkt säga vilken riktning inom filosofin den *egentligen* försvarar.

För övrigt skulle man inte kunna säga att det reella innehåll, som finns i de citerade orden från plattformen, är helt och hållet negativt. Bakom dem döljer sig också ett visst positivt innehåll. Detta positiva innehåll kan man uttrycka med ett ord: M. Gorkij.

I själva verket lönar det sig inte att förhemliga ett faktum, som den borgerliga pressen redan ropat ut (efter att ha förvrängt och vanställt det), nämligen att M. Gorkij tillhör den nya gruppens anhängare. Och Gorkij är ovillkorligen en mycket betydande representant för den *proletära* konsten, som gjort mycket och kan göra ännu mera för den. Varje fraktion av det socialdemokratiska partiet skulle med rätta vara stolt över att Gorkij tillhörde den, men att på grund härav ta med den ”proletära konsten” i *plattformen* är ett fattigdomsbevis för denna plattform och betyder att man reducerar sin grupp till en litterär *cirkel*, som ertappar sig själv just med ”auktoritetsdyrkan” . . . Plattformens författare talar mycket mot erkännandet av auktoriteter, men de förklarar inte direkt vad som menas därmed. Saken är den, att bolsjevikernas förfäktande av materialismen inom filosofin och kampen mot otsovismen synes dem vara ett företag av enskilda ”auktoriteter” (en fin vink om en föga fin omständighet!), vilka machinismens fiender, som det heter, ”blint tror”. Sådana utfall är naturligtvis fullständigt barnsliga. Men just ”vperjodanhängarna” handskas illa med auktoriteter. Gorkij är otvivelaktigt en auktoritet på den proletära konstens område. Men att försöka ”utnyttja” (naturligtvis i ideologisk mening) denna auktoritet för att befästa machismen och otsovismen — det är att *ge ett litet prov* på hur man inte skall handskas med *auktoriteter*.

På den proletära konstens område är M. Gorkij ett väldigt *plus*, trots sin sympati för machismen och otsovismen. På den socialdemokratiska proletära rörelsens utvecklingsområde är den *plattform*, som inom partiet avsöndrar en grupp otsovister och machister och som ställer som speciell uppgift för denna grupp att utveckla en föregiven ”proletär” konst, ett *minus*, ty plattformen vill befästa och utnyttja just det i en stor auktoritets verksamhet, vilket utgör dess svaga sida, vilket ingår som en negativ storhet i den väldiga nytta, som denna auktoritet gjort proletariatet.

Mars 1910.

II. ”Föreningskrisen” i vårt parti.

Mången läsare kommer väl inte genast att tro sina ögon, då han läser denna överskrift. ”Det fattas bara! Hur många kriser har vi inte haft i vårt parti — och så kommer man plötsligt med en ny kris, en *föreningskris*?”

Detta uttryck, som låter så märkvärdigt, har jag lånat av Liebknecht. Han använde det 1875 i ett brev av den 3 maj (21 april) till Engels, då han berättar om lassalleanernas sammanslutning med eisenacharna. Marx och Engels antog då att detta förenande inte skulle leda till någonting gott. Liebknecht vände sig emot deras farhågor och försäkrade, att det tyska socialdemokratiska partiet, som framgångsrikt hållit stånd mot alla kriser, också skulle komma att hålla stånd mot ”föreningskrisen” (Se Gustav Mayer: ”Johann Baptist von Schweitzer und die Sozialdemokratie”. Jena 1909, sid. 424).

Det råder inte det ringaste tvivel om att även vårt parti RSDAP framgångsrikt kommer att gå igenom s i n föreningskris. Och att det nu genomgår en sådan, det ser var och en, som känner till besluten från CK:s plenum och händelserna efter plenum. Att döma av plenums resolutioner kan sammanslutningen synas vara alldeles fullständig och alltigenom slutförd. Om man får döma av situationen nu, i början av 1910; om man får döma av centralorganets energiska kamp mot ”Golos Sotsialdemokrata”, som utgives av likvidatorerna; om man får döma av den uppblossande polemiken från Plechanovs och andra partitrogna mensjevikers sida mot ”golosanhängarna”; om man får döma av ”vperjodgruppens” utskällningskampanj mot CO (se dess just utkomna flygblad: ”Till kamrater-bolsjevikerna”) – kan *varje* sammanslutning förefalla en utomstående som en chimär.

Partiets direkta fiender triumferar. Otsovismens anhängare och gynnare, ”vperjodmännen”, rasar och skymfar ursinnigt. Ännu mera förbittrat rasar likvidatorernas ledare — Axelrod, Martynov, Martov, Potresov och andra — i sitt ”Nödvändigt tillägg till Plechanovs dagböcker”. ”Försonarna” viftar med händerna, klagar och kommer med hjälplösa fraser (se den resolution, som antogs den 30 (17) april år 1910 av ”Wiens socialdemokratiska partiklubb”, som intog samma ståndpunkt som Trotskij).

Men på den viktigaste och grundläggande frågan om *orsakerna* till att vårt partis enande försiggår så och inte annorlunda, varför den (skenbart) fullständiga sammanslutningen på plenum nu lämnat plats för en (skenbart) fullständig söndring, och även på frågan om i vilken riktning vårt parti i fortsättningen *måste* utvecklas på grundval av ”styrkeförhållandet”, inom och utom detsamma — dessa grundläggande frågor besvaras inte på något sätt varken av likvidatorerna (golosanhängarna), otsovisterna (vperjodanhängarna) eller försonarna (Trotskij och ”wienarna”).

Skällsord och fraser är inget svar.

1. Två åsikter om sammanslutningen.

Med rörande samstämmighet hetsar likvidatorerna och otsovisterna allt vad tygen håller mot bolsjevikerna (de förstnämnda också mot Plechanov). Bolsjevikerna är skyldiga, skyldig är den bolsjevikinka centralen, skyldiga är Lenins och Plechanovs ”individualistiska” fasoner (se sid. 15 i ”Nödvändigt tillägg”), skyldig är den ”oansvariga gruppen” av ”förutvarande medlemmar i den bolsjevikiska centralen” (se gruppen ”Vperjods” flygblad). Solidariteten mellan likvidatorerna och otsovisterna är i detta avseende fullständig. Deras *block* mot den renläriga bolsjevismen (ett block som också *mer än en gång* satte sin prägel på kampen under plenum, varom mera i fortsättningen) är ett obestridligt faktum. Det är representanter för två ytterlighetsriktningar, vilka på samma sätt ger uttryck åt underkastelsen under de borgerliga idéerna, vilka är lika partifientliga, i det de helt och fullt går samman i sin inre partipolitik, i kampen mot bolsjevikerna och det som ”bolsjevikiskt” stämplade centralorganet. Men Axelrods och Alexinskijs kraftigaste skymford döljer endast deras fullständiga oförståelse för meningen och betydelsen av partiets enande. Trotskijs resolution (wienarnas) skiljer sig endast till det yttre från Axelrods och Alexinskijs ”utgjutelser”. Den är mycket ”försiktigt” avfattad och gör anspråk på en ”över fraktionerna stående” rättvisa. Men vad är dess

innebörd? Att de ”bolsjevikiska ledarna” är skuld till allt — det är ju samma ”historiska filosofi” som hos Axelrod och Alexinskij.

I Wienresolutionens första avsnitt säges:

> ”... representanterna för alla fraktioner och riktningar . . . har med sina beslut” (på plenum) ”medvetet och överlagt iklätt sig ansvaret för att de antagna resolutionerna genomföres *under angivna förhållanden, under medverkan av angivna personer, grupper och institutioner*.”

Det talas om ”konflikter i centralorganet”. Vem är ”ansvarig för att plenums resolutioner genomföres” inom centralorganet? Naturligtvis de som har majoriteten i centralorganet, d. v. s. bolsjevikerna tillsamman med polackerna. Just de bär ansvaret för att plenums resolutioner genomföres — ”*under medverkan av angivna personer*”, d. v. s. anhängarna av Golos och Vperjod.

Vad säger plenums huvudresolution i den del, som ägnats åt vårt partis mest ”brännande” frågor, frågor, som före plenum var de största och efter plenum skulle bli de minsta stridsfrågorna?

Den säger att det är *ett uttryck för det borgerliga inflytandet över proletariatet* att å ena sidan förneka det illegala socialdemokratiska partiet samt förringa dess roll och betydelse o. s. v. och att å andra sidan förkasta det socialdemokratiska dumaarbetet och utnyttjandet av de legala möjligheterna, att visa oförståelse för både det enas och det andras betydelse o. s. v.

Nu frågas, vad är då meningen med denna resolution?

Är meningen *den*, att golosmännen skulle vara tvungna att uppriktigt och definitivt dra ett streck över sitt förnekande av det illegala partiet, sitt förringande av detsamma o. s. v., att de skulle vara tvungna att erkänna denna avvikelse, att frigöra sig från den och utföra positivt arbete i en anda, som är fientlig till denna avvikelse? Är det meningen att vperjodanhängarna skulle vara tvungna att öppet och definitivt dra ett streck över sitt förkastande av dumaarbetet, de legala möjligheterna o. s. v.; att centralorganets majoritet skulle vara tvungen att på allt sätt dra in dem från Golos och Vperjod till ”medarbete” *på villkor* att dessa uppriktigt, konsekvent och oåterkalleligt tar avstånd från de ”avvikelser” som är ingående beskrivna i plenums resolution?

Eller är resolutionens mening den, att centralorganets majoritet är ansvarig för att resolutionen (om de likvidatoriska och otsovistiska avvikelsernas övervinnande) genomföres ”under samarbete med *angivna*” personer från Golos, *som fortsätter* att försvara likvidationsriktningen som förut och till och med ännu öppnare, och med angivna personer från Vperjod, vilka fortsätter att försvara otsovismens, ultimatismens o. s. v. berättigande som förut och till och med ännu öppnare

Man behöver bara ställa denna fråga för att se, hur innehållslösa de högtravande fraserna i Trotskijs resolution är — hur de *i verkligheten* tjänar till att försvara samma position, som Axelrod & Co och Alexinskij & Co intar.

Redan i de första orden i sin resolution gav Trotskij uttryck åt den sämsta försonlighetsanda, ”försonlighet” inom citationstecken, en cirkelförsonlighet, en kälkborgarförsonlighet, som åberopar ”angivna personer” men inte den angivna linjen, inte den bestämda andan och det bestämda ideologiska och politiska innehållet i partiarbetet.

Just här ligger den avgrundsdjupa skillnaden mellan Trotskij & Co:s ”försoningstendens” — som i själva verket tjänar som det säkraste stöd åt likvidatorerna och otsovisterna, och som därför är desto farligare för partiet ju listigare, mera raffinerad och frasrikare den döljer sig bakom falskt partitrogna och falskt antifraktionella deklamationer — och den verkliga partitroheten, som består i att rensa partiet från likvidationsanda och otsovism.

Vad har vi i själva verket fått som partiuppgift?

Finns det ”angivna personer, grupper och institutioner”, som måste ”försonas”, oberoende av deras linje, oberoende av innehållet i deras verksamhet och oberoende av deras förhållande till likvidatorerna och otsovisterna?

Eller har vi fått en partilinje, fått ideologisk och politisk inriktning och innehåll i hela vårt arbete, fått uppgiften att rensa detta arbete från likvidationstendenser och otsovism — en uppgift, som måste förverkligas oberoende av ”personer, grupper och institutioner”, oaktat motståndet från dem, som inte är ense med denna linje eller sådana ”personer, grupper och institutioner”, som inte genomför den?

Beträffande betydelsen av och villkoren för att till varje pris genomföra vilken partisammanslutning som helst är två uppfattningar möjliga. Det är ytterst viktigt att förstå skillnaden mellan dessa ståndpunkter, ty de trasslas till och blandas ihop under utvecklingen av vår ”föreningskris”, och utan att skilja den ena uppfattningen från den andra är det omöjligt att finna sig tillrätta i denna kris.

Den ena uppfattningen om förenandet skjuter ”försonandet” av ”angivna personer, grupper och institutioner” i förgrunden. Huruvida det råder enhet i deras åsikter om partiarbetet, om linjen i detta arbete, är av underordnad betydelse. Meningsskiljaktigheterna bör man försöka förtiga och inte påvisa deras rötter, deras betydelse och objektiva betingelser. Att ”försona” personer och grupper är huvudsaken. Om de inte kommer överens om den allmänna linjens genomförande, så måste denna linje tolkas så att den blir antagbar för alla. Leva och låta andra leva. Det är kälkborgerlig ”försonlighet”, som oundvikligen leder till cirkeldiplomati. Att ”täppa till” meningsskiljaktigheternas källor, att förtiga dem, att till varje pris ”bilägga” ”konflikter”, att neutralisera de fientliga riktningarna — det är vad en dylik ”försonlighet” riktar huvuduppmärksamheten på. Det är klart, att denna cirkeldiplomati — med hänsyn till att baserna för det illegala partiets operationer ligger i utlandet — öppnar dörrarna på vid gavel för ”personer, grupper och institutioner”, vilka spelar rollen av ”hederliga mäklare” vid alla slags försök till ”försoning” och ”neutralisering”.

I nr 19-20 av tidningen Golos berättar Martov om ett sådant försök på plenum:

> ”Mensjevikerna, 'pravdisterna' och bundisterna föreslog en sådan sammansättning av centralorganet som skulle säkerställa en '*neutralisering*' av de två motsatta strömningarna av partiidéer och som inte skulle ge bestämd majoritet åt någon av dessa. På så sätt skulle partiorganet vara *tvunget* att i varje väsentlig fråga utarbeta en sådan *medellinje* som kan förena flertalet av partiarbetarna.”

Som bekant gick mensjevikernas förslag inte igenom. Trotskij, som kandiderade till centralorganet i egenskap av *neutralisator*, föll igenom. Bundisten, som kandiderade till samma befattning — en kandidatur som mensjevikerna föreslog i sina tal — uppställdes inte ens till omröstning.

Se där de ”försonares” — i ordets sämsta bemärkelse —*faktiska* roll, vilka skrivit Wienresolutionen och vilkas åsikter kommer till uttryck i den artikel av Jonov i nr 4 av Otkliki Bunda, som jag just erhållit. Mensjevikerna kunde *inte besluta sig* för att föreslå ett centralorgan med majoritet av deras riktning, ehuru de samtidigt erkände, som det framgår av det uttalande av Martov som jag citerade, att det existerar *två motsatta riktningar* inom partiet. Det föll inte ens mensjevikerna in att föreslå ett centralorgan med majoritet av *deras* riktning. De gjorde inte ens ett försök att få till stånd ett centralorgan med en bestämd riktning (så klart framträdde på plenum frånvaron av varje riktning hos mensjevikerna, av vilka man endast krävde, endast väntade att de uppriktigt och konsekvent skulle ta avstånd från likvidatorerna). Mensjevikerna ville ha ”neutralitet” inom centralorganet och i egenskap av

neutralitetsmän sköt de fram en bundist eller Trotskij. Bundisten och Trotskij skulle spela rollen av talmän vilka skulle förmedla ”äktenskapet” mellan ”angivna personer, grupper och institutioner”, oberoende av om den ena parten skulle ta avstånd från likvidatorsriktningen eller inte.

Det är just denna talmanssynpunkt som utgör hela den ”ideologiska grundvalen” i Trotskijs och Jonovs försonlighet. När de klagar och gråter över att sammanslutningen inte kom till stånd, så bör man förstå det cum grano salis.[1] Man bör förstå det så att friarna fick korgen. Att Trotskijs och Jonovs förhoppningar om sammanslutning strandade, deras förhoppningar om sammanslutning med ”*angivna personer, grupper och institutioner*” oberoende av dessas förhållande till likvidatorerna, innebär endast att frieriet misslyckades och ådagalägger falskheten, hopplösheten och eländigheten i talmansståndpunkten, men det innebär inte alls att partisammanslutningen misslyckats.

Det finns en annan uppfattning om förenandet. Den består i att en hel rad av djupgående och objektiva orsaker — ? vilka är oberoende av såväl den ena som den andra sammansättningen av ”angivna personer, grupper och institutioner” (för plenum och på plenum) — för länge sedan började framkalla och oavlåtligt fortsätter att framkalla sådana förändringar inom den ryska socialdemokratins två gamla huvudfraktioner, som — stundom tvärt emot en och annan av de ”angivna personernas, gruppernas och institutionernas” vilja och t. o. m. medvetande — skapar en ideologisk och organisatorisk grundval för sammanslutningen. Dessa objektiva betingelser grundar sig på säregenheterna hos den epok av Rysslands borgerliga utveckling, som vi genomgår, en epok av borgerlig kontrarevolution och försök av självhärskardömet att reorganisera sig enligt typen av den borgerliga monarkin. Dessa objektiva betingelser framkallar samtidigt — och i oupplösligt samband med varandra — förändringar i arbetarrörelsens karaktär, i arbetarnas socialdemokratiska avantgardes sammansättning, typ och utseende såväl som förändringar i den socialdemokratiska rörelsens ideologiska och politiska uppgifter. Därför är det borgerliga inflytande över proletariatet, som skapar likvidatorsriktningen (=halvliberalismen, som önskar räkna sig till socialdemokratin) och otsovismen (=halvanarkismen, som önskar räkna sig till socialdemokratin) ingen tillfällighet, inte någon individuell illvillig avsikt, ingen dumhet och inget fel, utan det oundvikliga resultatet av dessa objektiva orsakers verkan — och en överbyggnad som är oskiljaktig från ”basen” för hela arbetarrörelsen i det nutida Ryssland. Medvetandet av faran, de båda avvikelsernas brist på socialdemokratisk anda och deras skadlighet för arbetarrörelsen framkallar ett närmande mellan de olika fraktionernas element och banar väg för partiets förenande ”över alla hinder”.

Sett från denna synpunkt kan sammanslutningen gå sakta, trögt, med tvekan, vacklan och återfall, men den kan inte utebli. Sett från denna synpunkt försiggår sammanslutningen absolut inte ovillkorligen mellan ”*angivna personer, grupper och institutioner*” utan oberoende av de angivna personerna, som den underordnar sig, genom att av dessa ”angivna” utesluta dem, som inte inser eller inte vill inse den objektiva utvecklingens krav, samt skjuter fram och drar in nya personer, vilka inte tillhör de ”angivna”, och företar förändringar, omplaceringar och omgrupperingar inom de gamla fraktionerna, riktningarna och indelningarna. Ur denna synpunkt sett är sammanslutningen oskiljaktig från sin ideologiska grundval. Den kan överhuvud taget uppstå och växa endast på grundval av det ideologiska närmandet. Den är förbunden med förekomsten, utvecklingen och tillväxten av sådana avvikelser som likvidationsriktningen och otsovismen. Och detta sammanhang är inte något tillfälligt, grundat på det ena eller andra polemiska uttalandet, på den ena eller andra litterära fejden, utan på ett inre oslitligt samband, liksom orsak och verkan är förknippade med varandra.

[1] Med en nypa salt.

2. ”Kampen på två fronter” och avvikelsernas övervinnande.

Sådana är de två principiellt olika uppfattningarna om partienandets väsen och betydelse, vilka i grunden avviker från varandra.

Nu frågas det, vilken av dessa uppfattningar ligger till grund för plenums resolution? Den som vill tänka sig in i den ser, att den *baserar sig* på den senare uppfattningen. På några ställen bär emellertid resolutionen tydliga spår av partiella ”rättelser” i överensstämmelse med den första uppfattningen, varvid dessa ”rättelser” — vilka försämrar resolutionen —*inte det ringaste upphäver dess grundval,* dess huvudinnehåll, som är helt genomsyrat av den senare uppfattningen.

För att visa att det är så, att ”rättelserna” i överensstämmelse med cirkeldiplomatin verkligen har karaktären av detaljändringar och att dessa inte ändrar någonting i sakens kärna och i resolutionens principiella grundval, skall jag dröja vid de i partipressen redan berörda enskilda punkterna och enskilda ställena i resolutionen om situationen inom partiet. Jag börjar från slutet.

Jonov beskyller ”de gamla fraktionernas ledare” för att de gör allt för att hindra enhetens upprättande och att de betett sig så på plenum, att ”man måste ta varje steg med kamp”.

Han skriver:

> ”Kamrat Lenin ville inte 'övervinna de farliga avvikelserna' genom 'det socialdemokratiska arbetets utvidgande och fördjupande'. Han arbetade synnerligen energiskt för att teorin om 'kamp på två fronter' ställdes i centrum för alla partiets göranden och låtanden. Han lät inte ens den tanken uppkomma att upphäva 'bestämmelsen om ökat skydd' i partiet.” (Sid. 22, 1:a raden.)

Det är här frågan om § 4, punkt b i resolutionen om läget inom partiet. Förslaget till denna resolution framlades av mig i CK, och punkten ändrades först efter kommissionens arbete av plenum själv, nämligen på ett förslag av Trotskij, mot vilket jag förgäves kämpade. Min formulering av denna punkt var om inte bokstavligen ”kamp på två fronter”, så i varje fall ord, som uttryckte denna tanke. ”Övervinna genom utvidgande och fördjupande” infördes på Trotskijs förslag. Jag är mycket glad över att kamrat Jonov genom sin skildring av min kamp mot detta förslag ger mig ett lämpligt tillfälle att uttala mig om ”rättelsens” betydelse.

Ingenting på plenum väckte en så häftig — ofta komisk — förtrytelse som tanken på ”kamp på två fronter”. Bara nämnandet av denna gjorde både vperjodanhängarna och mensjevikerna utom sig. Denna förtrytelse är historiskt fullt förklarlig, ty bolsjevikerna har ju i verkligheten från augusti 1908 till januari 1910 fört kamp på två fronter, d. v. s. kamp mot likvidatorerna och otsovisterna. Förtrytelsen var komisk, emedan de som var förtörnade på bolsjevikerna endast bevisade sin skuld härmed och visade att varje utdömande av likvidatorsriktningen och otsovismen fortfarande retar dem. Tjuven förråder sig själv.

Trotskijs förslag att i stället för kamp på två fronter sätta ”övervinna genom utvidgande och fördjupande” vann lidelsefullt understöd av mensjevikerna och vperjodanhängarna.

Och tack vare denna ”seger” triumferar nu både Jonov och Pravda, både Wienresolutionen och Golos Sotsialdemokrata. Men frågan är, om man genom att ur denna punkt avlägsna orden om kamp på två fronter också avlägsnat ur resolutionen erkännandet av att denna kamp är nödvändig? *På intet sätt.* Ty när man en gång erkänt ”avvikelserna”, erkänt att de är ”farliga”, erkänt att man måste sprida ”upplysning” om denna fara och erkänt att avvikelserna är ”yttringar av det borgerliga inflytandet över proletariatet”, så erkänner man därmed i *själva verket* just kampen på två fronter! På ett ställe har man (för den ena eller andra fadderns skull) ändrat den ”otrevliga” beteckningen men lämnat grundtanken orörd! Resultatet är bara ett virrvarr, en urvattning, att man försämrat en del av en punkt genom en fras.

I själva verket är det just en fras och en valhänt undanflykt, när man i denna paragraf talar om att övervinna genom arbetets utvidgande och fördjupande. Någon klar tanke finns där inte. Arbetet måste alltid och ovillkorligen utvidgas och fördjupas. Härom talar resolutionens hela *tredje* paragraf utförligt, nämligen före övergången till de specifika ”ideologiska och politiska uppgifterna” — som inte alltid och inte obetingat är obligatoriska utan framkallade av de särskilda periodernas förhållanden. § 4 är enbart ägnad åt dessa särskilda uppgifter, och i inledningen till alla dess tre punkter säges rent ut, att dessa ideologiska och politiska uppgifter ”*uppställts* i rätt tid”.

Vad har resultatet blivit? Resultatet har blivit en absurditet, emedan man kan förstå saken så som om uppgiften att utvidga och fördjupa arbetet *också* uppställts i rätt tid! Liksom om det *kunde* finnas en sådan historisk ”tidpunkt”, då *denna* uppgift inte föreligger som vanligt!

Och på vad sätt kan man övervinna avvikelserna genom att utvidga och fördjupa det socialdemokratiska arbetet? Vid varje utvidgning och varje fördjupning uppstår oundvikligen frågan: hur skall man utvidga och hur fördjupa? Om likvidatorsriktningen och otsovismen inte är en tillfällighet utan av de sociala förhållandena framkallade riktningar, så kan de tränga in i varje utvidgning och varje fördjupning av arbetet. Man kan utvidga och fördjupa arbetet i likvidatorsriktningens anda — som exempelvis tidningarna Nasja Sarja och Vosrosjdenie gör. Man kan också göra det i otsovismens anda. Å andra sidan leder avvikelsernas övervinnande — i den verkliga meningen av ordet ”övervinnande” — oundvikligen bort en del kraft, tid och energi från det direkta fördjupandet och utvidgandet av det riktiga socialdemokratiska arbetet. Samme Jonov skriver exempelvis på samma sida i sin artikel:

> ”Plenum är slut. Dess deltagare har skilts åt. Vid organiserandet av arbetet blir CK tvungen att övervinna otroliga svårigheter, bland vilka de så kallade” (bara de så kallade, kamrat Jonov, och inte de verkliga, de äkta?) ”likvidatorerna, vilkas existens kamrat Martov så hårdnackat förnekat, med sitt uppträdande inte kommer att inta sista platsen.”

Här har ni material — inte mycket, men ett karakteristiskt material — till att visa hur tomma Trotskijs och Jonovs fraser är. För att övervinna Michails, Jurijs & Co:s likvidatoriska steg. har CK fått avstå kraft och tid från att omedelbart utvidga och fördjupa det verkliga socialdemokratiska arbetet. Om vi inte hade Michails samt Jurijs & Co:s beteende och om det bland dem, som vi felaktigt fortsätter att anse som våra kamrater, inte funnes likvidatorsinställning, så skulle utvidgandet och fördjupandet av socialdemokratiska arbetet bli mera framgångsrikt, ty den inre kampen skulle inte avleda partiets krafter. Om man alltså med utvidgning och fördjupning av det socialdemokratiska arbetet menar det omedelbara utvecklandet av agitationen, propagandan, den ekonomiska kampen o. s. v. i verkligt socialdemokratisk anda; så är övervinnandet av socialdemokraternas avvikelser från socialdemokratismen ett minus för detta arbete, ett avdrag så att säga från den ”positiva verksamheten”, och följaktligen är det ingen mening i frasen om att övervinna avvikelserna *genom* utvidgande o. s. v.

Denna fras uttrycker i själva verket en dunkel önskan, en from och oskyldig önskan, att det måtte råda mindre inre kamp bland socialdemokraterna! Förutom denna fromma önskan återspeglas ingenting i denna fras. Det är en *suck* av de så kallade försonarna: å, om man ändå kämpade lite mindre mot likvidatorsriktningen och otsovismen!

Den politiska betydelsen av dylika ”suckar” är lika med noll — sämre än noll. Om det finns folk inom partiet för vilka det är fördelaktigt att ”hårdnackat förneka” tillvaron av likvidatorer (och otsovister), så kommer de att utnyttja ”försonarnas” ”suckar” för att skyla över det onda. Så gör just Golos Sotsialdemokrata. Och de som försvarar dylika välvilligt tomma fraser och resolutioner — är därför bara *så kallade* ”försonare”. I verkligheten går de likvidatorerna och otsovisterna till handa, i verkligheten fördjupar de inte det socialdemokratiska arbetet utan

stärker just avvikelsen från detta, stärker just det onda, skyler över det för tillfället och försvårar tillfrisknandet från det.

För att ge kamrat Jonov en illustration av detta ondas betydelse, skall jag påminna honom om ett ställe i en artikel av kamrat Jonov i nr 1 av Diskussionny Listok. Kamrat Jonov har där träffande liknat likvidatorsriktningen och otsovismen vid en *godartad böld*, vilken

> ”under varbildningsprocessen drar till sig alla slags skadliga element från hela organismen och på så sätt befrämjar dess tillfrisknande.”

Just så. Varbildningsprocessen, som avlägsnar ”skadliga element” ur organismen, leder till tillfrisknande. Men det som försvårar organismens rensande från sådana element, skadar den. Må kamrat Jonov lägga denna kamrat Jonovs nyttiga tanke på minnet![2]

6. Om de oavhängigas och legalisternas grupp.

Vi övergår nu till att klargöra det, som ägde rum efter plenum. På denna fråga ger Trotskij och Jonov ett överensstämmande och enkelt svar. ”Varken i det politiska livets yttre förhållanden — säger Wienresolutionen — eller i vårt partis inre förhållanden har *efter plenum försiggått några som helst reella förändringar*, vilka skulle kunna försvåra arbetet på partiets uppbyggande” . . . Ett återfall till friktionsväsendet, ett icke övervunnet arv från de fraktionella förhållandena, det är allt.

Hos Jonov har vi samma förklaring, bara ”i personer:

> ”Plenum är slut. Dess deltagare har skilts åt . . . De gamla fraktionernas ledare befann sig plötsligt i frihet, frigjorde sig från varje inflytande och tryck utifrån. Därtill kom i rätt tid betydande förstärkningar. För ena parten — i kamrat Plechanovs person, som under sista tiden energiskt propagerar för partiets förklarande i krigstillstånd. För de andra i sexton 'gamla partiarbetares personer, vilka är väl bekanta för Golos Sotsialdemokratas redaktion' (se nr 19-20 ”Ett öppet brev”). Skulle man inte under sådana förhållanden gå till kamp? Så har man också tagit itu med att på grund av en gammal 'sak' ömsesidigt slita sönder varandra.” (Otkliki Bunda nr 4, sid. 22).

Fraktionsmännen hann i rätt tid få ”förstärkningar” och — har ånyo råkat i luven på varandra, det är allt. Visserligen har den partitrogne mensjeviken Plechanov i egenskap av ”förstärkning” åt bolsjevikerna kommit till undsättning, ”undsatt” dem genom krig mot likvidatorerna, men det har ingen betydelse för Jonov. Plechanovs polemik mot Potresov, mot kamrat J. (som föreslog att ”släppa lös allt”) o. s. v. har tydligen inte fallit Jonov på läppen. Han har naturligtvis rätt att klandra denna polemik. Men hur kan man säga att det betyder att ”förklara *partiet* i krigstillstånd”? Kriget mot *likvidatorerna* betyder att förklara *partiet* i krigstillstånd — låt oss komma ihåg denna kamrat Jonovs ”filosofi”.

De utländska mensjevikerna fick förstärkning av de ryska mensjevikerna. Men denna omständighet föranleder inte kamrat Jonov att det ringaste tänka sig för.

Det är klart, vilken praktisk slutsats, som följer av denna Trotskijs och Jonovs ”värdering av läget”. Ingenting särskilt har inträffat. Blott fraktionsslagsmål. Tillsätt nya neutralisatörer — och allt är i ordning. Allt förklaras ur cirkeldiplomatins synpunkt. Alla praktiska recept är bara cirkeldiplomati. Det finns sådana, ”som rusat till kamp”, det finns sådana som önskar ”försona”: Här bör man utesluta omnämnandet av ”grundvalen”, här lägga till ett namn i ”förordningen”, där göra en ”eftergift” åt legalisterna i fråga om sättet att sammankalla en konferens . . . Det utländska cirkelväsendets gamla men evigt nya historia!

Vi har en annan uppfattning om det, som ägt rum efter plenum.

[2] Kap. 3, 4 och 5 har utelämnats på grund av bristande utrymme. — *Red.*

Sedan plenum fått till stånd en enhetlig resolution och gjort slut på alla beskyllningar för ”grälsjuka”, ställde det slutgiltigt likvidatorerna mot väggen. Man kan inte längre skyla sig med beskyllningarna för grälsjuka. Man kan inte längre skylla på omedgörlighet och ”mekaniskt undertryckande” (variant: stärkt skyddsvakt, krigstillstånd, belägringstillstånd, o. s. v.). Lämna partiet kan man endast på grund av likvidationstendenser (liksom vperjord-anhängarna endast kan lämna det på grund av otsovism och antimarxistisk filosofi).

Ställda mot väggen visade likvidatorerna sitt ”ansikte”. Deras ryska central — oavsett om den är formell eller icke formell, om den är halvlegal (Michail & Co) eller fullt legal (Potresov & Co) — har *avslagit* uppmaningen att återvända till partiet. De ryska legalist-likvidatorerna har slutgiltigt brutit med partiet och förenat sig till en grupp — *oavhängiga socialister* (oavhängiga av socialismen och avhängiga av liberalismen naturligtvis). Svaret från Michail & Co å ena sidan samt Nasja Sarjas och Vosrosjdenies uppträdande å andra sidan innebär just att ”socialdemokraternas” (riktigare: pseudosocialdemokraternas) partifientliga cirklar sammanslutits till en grupp av oavhängiga socialister. Därför är Trotskijs och Jonovs krampaktiga ”försonings”-bemödanden n u löjliga och ömkliga. Endast fullständig oförståelse för det som skett kan förklara dessa bemödanden, vilka nu är ofarliga, emedan det inte finns något annat bakom dem än cirkeldiplomaterna i utlandet, oförståelse och okunnighet någonstädes i avkrokarna.

Försonarna å la Trotskij och Jonov misstog sig, då de tog de särskilda betingelser, som kom försoningsdiplomatin att frodas på plenum, för allmänna betingelser för det nuvarande partilivet. De misstog sig då de tog den diplomati — som spelade sin roll på plenum *tack vare* tillvaron av de betingelser, vilka gett upphov åt de *djupgående* försoningssträvandena (till partiets enande) inom båda huvudfraktionerna — för självändamål, för ett hållbart verktyg i spelet mellan ”*angivna personer, grupper och institutioner*”.

På plenum fanns det verkligen spelrum för diplomatin ty förenandet av de partitrogna bolsjevikerna och de partitrogna mensjevikerna till ett parti var nödvändigt, men det var omöjligt utan eftergifter, utan kompromisser. Vid fastställandet av eftergifternas omfattning spelade ”de ärliga mäklarna” oundvikligen första fiolen — oundvikligen, ty för de partitrogna mensjevikerna och de partitrogna bolsjevikerna var frågan om eftergifternas omfattning en andrahandsfråga, så länge den principiella basen för hela sammanslutningen hade sin giltighet. Därigenom att de på plenum spelade första fiolen, fick möjlighet att spela rollen av ”neutralisatörer”, av ”domare” för biläggandet av tvister, för tillfredsställandet av ”pretentionerna” gentemot BC, inbillade sig ”försonarna” å la Trotskij och Jonov att de alltid skall kunna spela denna roll, så länge ”de angivna personerna, grupperna och institutionerna” finnes. En löjlig villfarelse. Mäklare behöver man, då det är nödvändigt att bestämma måttet av de eftergifter som är nödvändiga för att uppnå samförstånd. Måttet av eftergifterna måste man fastställa, då det finns en uppenbart allmän principiell bas för sammanslutningen. Frågan om vem, som efter alla eftergifter går med på detta förenande, förbleve då öppen, ty principiellt vore det villkorliga antagandet oundvikligt, att alla socialdemokrater önskar inträda i partiet, att alla mensjeviker önskar lojalt genomföra en antilikvidatorisk resolution, alla vperjodanhängare — en anti-otsovistisk resolution.

Men nu behövs det inga mäklare, det finns ingen plats för dem, ty det är inte fråga om måttet av eftergifterna. Och det är inte fråga om eftergifternas omfång, emedan det inte är fråga om några eftergifter alls. Alla eftergifter (till och med de överdrivna) har gjorts på plenum. Nu är det uteslutande fråga om den principiella inställningen av kampen mot likvidatorerna och inte mot likvidatorer i allmänhet utan mot en bestämd grupp oavhängiga likvidatorer, mot gruppen Michail & Co och gruppen Potresov & Co. Om Trotskij och Jonov nu tänker ”försona” partiet med angivna personer, grupper och institutioner, så blir de i våra, i alla partitrogna

bolsjevikers och i alla partitrogna mensjevikers ögon helt enkelt förrädare mot partiet och ingenting annat.

Försonardiplomaterna var ”starka” på plenum uteslutande därför och i den mån som också de partitrogna bolsjevikerna och de partitrogna mensjevikerna ville ha fred och tillmätte frågan om fredsbetingelserna underordnad betydelse i jämförelse med frågan om partiets antilikvidatoriska och antiotsovistiska taktik. Jag fann t. ex. eftergifterna överdrivna och kämpade för måttliga eftergifter (varom Golos antyder i nr 19-20 och varom Jo-nov direkt talar). Men jag var då redo och vore också nu redo att försona mig med till och med de överdrivna eftergifterna, om partiets *linje* härigenom inte undergrävdes, om eftergifterna inte skulle leda till att denna linje förkastades och om eftergifterna skulle tjäna som bryggor för att dra över folk från likvidatorsriktningen och otsovismen till partiet. Men efter Michail & Co:s och Potresovs & Co:s sammanslutning och angrepp mot partiet och mot plenum, går jag inte med på några överläggningar om några som helst eftergifter, ty partiet måste nu bryta med dessa oavhängiga och måste avgjort kämpa mot dem som mot likvidatorer, vilka fullständigt och slutgiltigt tagit ställning. Och jag kan med tillförsikt tala inte bara för mig själv utan för *alla* partitrogna bolsjeviker. De partitrogna mensjevikerna har genom Plechanov och andra tillräckligt tydligt uttalat sig i samma riktning, och under sådana förhållanden inom partiet måste ”försonar”-diplomaterna å la Trotskij och Jonov antingen lägga bort sin diplomati eller också gå över från partiet till de oavhängiga.

För att övertyga sig om legalisternas slutgiltiga sammanslutning i en grupp oavhängiga socialister är det tillräckligt att göra en allmän överblick över händelserna efter plenum, tillräckligt att sakligt bedöma dem, men inte bara med utgångspunkt från den lilla obetydliga ”konflikthistorien”, vartill Jonov förgäves inskränker sig.

1. Michail, Roman och Jurij förklarar också CK:s (plenums) resolution och själva dess tillvaro för skadlig. Från den tid då detta faktum publicerades har omkring två månader förflutit, och det har inte vederlagts.[3] Det är klart, att det är riktigt.

2. Sexton ryska mensjeviker, däribland åtminstone två av de ovannämnda tre och en rad av de berömdaste mensjevikiska litteratörerna (Tjerevanin, Koltsov o. a.) tar med redaktionens godkännande till orda i Golos och rättfärdigar mensjevikernas utträde ur partiet samt publicerar ett rent likvidatoriskt manifest.

3. Den mensjevikiska legala tidskriften Nasja Sarja publicerar herr Potresovs programartikel, i vilken det direkt säges, att ”det inte finns något parti som en helgjuten och organiserad institutionshierarki” (nr 2, sid. 61), att man inte kan likvidera ”det som i själva verket inte finns som ett organiserat helt” (samma ställe). Bland denna tidskrifts medarbetare befinner sig Tjerevanin, Koltsov, Martynov, Augustovski, Maslov, Martov — samma L. Martov, som är i stånd att inta en plats i ett illegalt partis ”organiserade institutionshierarki”, vilket som ”ett organiserat helt” har ett centrum, och att samtidigt tillhöra en legal grupp, vilken med Stolypins nådiga tillstånd förklarar detta illegala parti obefintligt.

4. Den populära mensjevikiska tidskriften Vosrosjdenie (nr 5 för den 12 april (30 mars) 1910), som har samma medarbetarstab, prisar i en osignerad, d. v. s. redaktionell artikel ovannämnda artikel av hr Potresov i Nasja Sarja och tillägger efter att ha återgivit samma citat, som jag anförde ovan:

[3] Nr 21 av Golos Sotsialdemokrata har just utkommit. På sid. 16 *bekräftar* Martov och Dan att detta faktum är riktigt, i det de talar om ”tre kamraters vägran” (??) ”att inträda i CK”. Som vanligt döljer de härvid med trefaldigt klander mot ”Tyszko-Lenin” det faktum, att gruppen Michail & Co slutgiltigt förvandlats till en grupp oavhängiga.

> ”Det finns ingenting att likvidera — och, tillägger vi” (d. v. s. Vosrosjdenies redaktion) ”— att drömma om att återupprätta denna hierarki i dessa gamla, illegala form är helt enkelt en skadlig, reaktionär utopi, som betyder att representanterna för det en gång mest realistiska partiet förlorat den politiska instinkten” (sid. 51).

Den som tar alla dessa fakta för tillfälliga, vill synbarligen inte se sanningen. Den som tänker förklara dessa fakta som ”ett återfall i fraktionsväsendet”, söver sig med fraser. Vad har detta att göra med det fraktionsväsen och den fraktionskamp, som gruppen Michail & Co och gruppen Potresov & Co för länge sedan vänt ryggen? Nej, den som inte med avsikt vill sluta ögonen, kan omöjligt tvivla. Plenum avlägsnade alla hinder (faktiska eller skenbara) för de partitrogna legalisternas återvändande till partiet, alla hinder för uppbyggandet av ett illegalt parti med hänsynstagande till de nya betingelserna och de nya formerna för de legala möjligheternas utnyttjande. Fyra mensjevikiska CK-medlemmar och två av Golos' redaktörer ansåg att *alla* hinder för ett gemensamt partiarbete var avlägsnade. Den ryska legalistgruppen *lämnade plenum sitt svar*. Svaret är *negativt*: vi vill inte befatta oss med att återupprätta och befästa det illegala partiet, emedan det är en — reaktionär utopi.

Detta svar är ett högst viktigt politiskt faktum i den socialdemokratiska rörelsens historia. De *oavhängiga* (från socialismen) *socialisternas* grupp har slutgiltigt sammanslutit sig och slutgiltigt brutit med det socialdemokratiska partiet. I vilken grad denna grupp utformats och huruvida den består av en organisation eller av en rad enskilda cirklar, vilka är mycket löst förbundna med varandra, vet vi ännu inte, och det är också utan betydelse. Viktigt är att tendensen till bildandet av från partiet oavhängiga grupper — vilken länge funnits hos mensjevikerna — nu har fört till en ny politisk formation. Och härefter måste alla ryska socialdemokrater, som inte vill lura sig själva, räkna med existensen av denna grupp av oavhängiga som ett faktum.

Låt oss för att förklara detta faktums innebörd framför allt erinra oss Frankrikes ”oavhängiga socialister”, vilka i den borgerliga stat, som är mest framåtskriden och mest rensad från allt det gamla, fullföljt denna politiska riktnings tendens ända till slutet. Millerand, Viviani och Briand tillhörde det socialistiska partiet men handlade flera gånger oavhängigt av dess beslut, tvärt emot dem, och Millerands inträde i den borgerliga regeringen under förevändning att rädda republiken och skydda socialismens intressen ledde till att han bröt med partiet. Bourgeoisien belönade socialismens förrädare med ministerposter. De tre franska renegaterna fortsätter att kalla sig och sin grupp oavhängiga socialister och fortsätter att rättfärdiga sitt beteende med arbetarrörelsens och de sociala reformernas intressen.

Det borgerliga samhället kan naturligtvis inte så fort belöna våra oavhängiga: de börjar under förhållanden, som är ojämförligt mera efterblivna, de måste nöja sig med beröm och hjälp av den liberala bourgeoisin (som redan mycket länge understött mensjevikernas strävan till ”oavhängighet”). Men huvudtendensen är både här och där densamma: oavhängigheten av det socialistiska partiet motiveras med arbetarrörelsens intressen; ”kamp för legaliteten” (en paroll i *Dans* formulering, som renegaternas *Vosrosjdenie* nr 5, sid. 7 helt nitiskt övertagit) proklameras som arbetarklassens paroll; del bildas faktiskt grupper av borgerliga intellektuella (parlamentarierna i Frankrike, litteratörerna hos oss), vilka tur och ordning samarbetar med liberalerna; underordnandet under partiet avböjes: både Millerand & Co, Vosrosjdenie och Golos förklarar att partiet är för lite ”realistiskt”; man säger om partiet, att det är ”en diktatur av slutna illegala cirklar” (Golos), att det avgränsar sig i ett trångt revolutionärt sällskap, som är skadligt för ett framåtskridande på bred front (Millerand & Co).

För att klarlägga våra oavhängigas ställning bör man ytterligare ta historien om vårt ryska ”folksocialistiska partis” bildande. Denna historia kommer att hjälpa dem att förstå sakens kärna, som inte ser våra oavhängigas släktskap med Millerand & Co på grund av den väldiga

skillnaden i deras yttre ”arbetsförhållanden”. Att våra ”folksocialister” utgör den småborgerliga demokratins legalistiska och moderata flygel är allmänt bekant, och ingen av marxisterna tycks ha tvivlat på detta. På socialistrevolutionärernas kongress i slutet av år 1905 uppträdde folksocialisterna som likvidatorer av de småborgerliga demokraternas revolutionära partis program, taktik och organisation. Under frihetsdagarna hösten 1905 och våren 1906 uppträdde de i pressen i intimaste förbund med socialistrevolutionärerna. På hösten 1906 legaliserade de sig och avskilde sig till ett självständigt parti, vilket inte hindrade dem att vid valen till II Duman och i II Duman då och då nästan sammansmälta med socialistrevolutionärerna.

Hösten 1906 kom jag att skriva i Proletarij om folksocialisterna, och jag kallade dem ”socialistrevolutionära mensjeviker”. Sedan dess har tre och ett halvt år förgått och Potresov & Co har kunnat bevisa för de partitrogna mensjevikerna, att jag hade rätt. Det måste erkännas att till och med hrr Pesjechonov & Co politiskt uppträdde ärligare än hr Potresov och hans grupp, då de efter en rad politiska handlingar, som faktiskt var oavhängiga från socialistrevolutionärernas parti, öppet proklamerade sig som ett av socialistrevolutionärerna oavhängigt, särskilt politiskt parti. Naturligtvis betingades denna ”ärlighet” bland annat också av styrkeförhållandet: Pesjechonov ansåg socialistrevolutionärernas parti vara vanmäktigt och trodde att han skulle *förlora* på en icke formell förening med det; Potresov ansåg, att om han fortfarande räknade sig som socialdemokrat men faktiskt var oavhängig av det socialdemokratiska partiet, skulle han komma att *vinna* på en politisk asefiad.[4]

Herr Potresov & Co anser det tills vidare fördelaktigast för sig att dölja sig bakom ett främmande namn, att skurkaktigt använda sig av RSDAP:s anseende samtidigt som de upplöser det inifrån och faktiskt handlar mot och inte bara oavhängigt av det. Det är möjligt, att våra oavhängigas grupp kommer att försöka att så länge som möjligt lysa med lånta fjädrar. Det är möjligt, att de oavhängiga själva kommer att kasta masken efter något slag mot partiet, efter fullständigt förintande av någon illegal organisation eller under en särskilt frestande konjunktur, t. ex. möjligheten av att oberoende av partiet komma in i duman. Vi kan inte förutse alla eventuella episoder i deras politiska skojeri.

Men ett vet vi bestämt, nämligen att de oavhängigas dolda verksamhet är skadlig och fördärvbringande för arbetarklassens parti, RSDAP, och att vi till varje pris måste avslöja denna verksamhet, driva fram de oavhängiga i dagsljuset och meddela att alla deras förbindelser med partiet är brutna. Plenum har tagit ett väldigt steg framåt på denna väg. Det må vid första ögonkastet förefalla aldrig så underligt, men just Martovs och Martynovs (ouppriktiga eller omedvetna) samförstånd, just de vittgående och till och med överdrivna eftergifterna åt dem har hjälpt till att sticka hål på likvidatorernas varböld, oavhängighetens varböld i vårt parti. Ingen enda ärlig socialdemokrat, ingen enda partimedlem, vilken fraktion han än sympatiserar med, kan nu förneka att gruppen Michail & Co, gruppen Potresov & Co är *oavhängiga*, att de faktiskt inte erkänner partiet, inte vill ha något parti och att de motarbetar partiet.

Huruvida mognadsprocessen för de oavhängigas avsöndrande och bildande av ett särskilt parti kommer att försiggå hastigare eller långsammare, beror naturligtvis på många orsaker och omständigheter, som undandrar sig varje beräkning. Hos folksocialisterna fanns det redan före revolutionen en särskild grupp, och avskiljandet av denna grupp, som övergående och inte helt anslutit sig till socialistrevolutionärerna, var synnerligen lätt. Hos våra oavhängiga finns det dessutom personliga traditioner, förbindelser med partiet, vilka fördröjer klyvningsprocessen, men dessa traditioner blir allt svagare, och dessutom skjuter revolution och kontrarevolution fram nya människor, som är fria från alla revolutionära traditioner och alla partitraditioner. Den atmosfär av ”Vjechi”-stämning, som omger dem, driver däremot med

[4] Efter provokatören Asef. — *Övers.*

utomordentlig snabbhet de karaktärslösa intellektuella mot oavhängigheten. Den ”gamla” generationen av revolutionärer lämnar scenen. Stolypin hetsar av alla krafter mot representanterna för denna generation, som under frihetsdagarna, under revolutionsåren till största delen avslöjat alla sina pseudonymer och helt lämnat sin illegalitet. Fängelse, förvisning, straffarbete och emigration ökar ständigt antalet av dem som lämnat leden, och den nya generationen växer långsamt. Bland de intellektuella och särskilt bland dem, som ”skaffat sig utkomst” genom en eller annan legal verksamhet, utvecklar sig ett fullständigt misstroende till det illegala partiet och ovilja mot att ödsla sina krafter på ett i vår tid särdeles otacksamt arbete. ”I nöden prövas vännen”, och arbetarklassen, som genomgår svåra år av angrepp både från de gamla och de nya kontrarevolutionära krafterna, kommer oundvikligen att få se många av dess intellektuella ”vänner för stunden”, vännerna från de glada dagarna, vännerna endast från revolutionstiden, lämna den. Det är vänner, som var revolutionära under revolutionstiden, men som tappar modet under nedgångsperioden och är redo att proklamera ”kamp för legaliteten” vid kontrarevolutionens första framgångar.

I en rad europeiska länder har det lyckats de kontrarevolutionära krafterna att fullständigt bortsopa kvarlevorna av proletariatets revolutionära och socialistiska organisationer, exempelvis efter år 1848. Den borgerligt intellektuelle, som i sin ungdom anslöt sig till socialdemokratin, är på grund av hela sin kälkborgerliga psykologi böjd att avfärda det hela med en axelryckning: så har det varit — så kommer det att bli. Att försvara den gamla illegala organisationen är en hopplös sak och att skapa en ny är ännu mera hopplöst; vi har överhuvud taget ”överskattat” proletariatets krafter i den borgerliga revolutionen, vi har oriktigt tillskrivit proletariatets roll ”universell” betydelse — alla dessa hugskott hos renegat-verket Obsjestvennoje Dvisjenie driver direkt och indirekt till avsägelse från det illegala partiet. Den oavhängige, som en gång kommit ut på det sluttande planet, märker inte hur han glider allt längre ned, han märker inte, hur han arbetar hand i hand med Stolypin: Stolypin förintar fysiskt, med polis, med galge och straffarbete det illegala partiet — liberalerna gör precis detsamma genom att öppet propagera ”vjechi”-idéerna — de oavhängiga bland socialdemokraterna medverkar indirekt till det illegala partiets förstörande, då de skriker om dess ”dödstelhet”, vägrar att stödja det och rättfärdigar utträdet ur det (se de sextons brev i nr 19-20 av Golos). De sjunker steg för steg.

Vi blundar inte för att kampen för partiet kommer att bli allt svårare för oss ju längre den kontrarevolutionära perioden varar. Att partimedlemmarna inte underskattar faran och att de ser den rakt i ögonen, visar exempelvis kamrat K:s artikel i nr 13 av centralorganet. Men det bestämda och direkta erkännandet av partiets svaghet, organisationernas sönderfallande och lägets svårigheter framkallar inte hos kamrat K. — lika litet som hos någon annan partimedlem — ens en minuts vacklan i frågan om huruvida partiet är nödvändigt, och huruvida det är nödvändigt att arbeta på dess återupprättande. Ju svårare vårt läge är, ju mer fiendernas antal växer — i förrgår slöt sig ”vjechi”-anhängarna till dem, i går folksocialisterna och i dag de oavhängiga socialdemokraterna — desto fastare kommer alla socialdemokrater oavsett schattering att sluta sig samman till partiets försvar. Många socialdemokrater, vilka skulle kunna splittras på frågan om hur de revolutionärt stämda massorna, som tror på socialdemokratin, skall föras till stormning, kan inte underlåta att sluta sig samman i frågan om huruvida det är nödvändigt att kämpa för att bevara och stärka det illegala socialdemokratiska arbetarparti, som skapats under åren 1895-1910.

Vad Golos och dess anhängare beträffar, så har de på att anmärkningsvärt påtagligt sätt bekräftat det, som sades om dem i Proletarijs utvidgade redaktions resolution i juli förra året.

> ”I partiets mensjevikiska läger”, heter det i denna resolution (se bilagan till nr 46 av Proletarij, sid. 6), ”höjer redan — trots att de mensjevikiska likvidatorerna helt behärskar det officiella fraktionsorganet, Golos Sotsialdemokrata fraktionens minoritet, som ända till slutet prövat

> likvidatorsriktningens väg, sin röst till protest mot denna väg och söker på nytt partiets grundval för sin verksamhet.”

Avståndet till ”slutet” av likvidatorsriktningens väg har visat sig vara längre än vi trodde, men att huvudtanken i de anförda orden är riktig, har sedan dess bevisats av fakta. Särskilt har uttrycket ”behärskad av likvidatorerna” med tillämpning på Golos Sotsialdemokrata bekräftats. De behärskas verkligen av likvidatorerna, och de vågar varken direkt försvara likvidatorsriktningen eller direkt uppträda mot den. Och på plenum antog de heller inte resolutionen som fria människor utan som fångar, vilka för kort tid lössläppts av sina ”herrar” och dagen efter plenum på nytt återvände till slaveriet. Då de inte var i stånd att försvara likvidatorsriktningen, hakade de sig av alla krafter fast vid alla möjliga (och alla upptänkliga!) hinder, som inte har något att göra med de principiella frågorna men hindrar dem att lösgöra sig från likvidatorsriktningen. Och när alla dessa ”hinder” avlägsnats och alla deras personliga, organisatoriska, finansiella och andra pretentioner, som inte hörde till saken, tillfredsställts, ”svalde” de mot sin vilja avsägelsen från likvidatorsriktningen. Arma stackare! De visste inte att de sextons manifest vid denna tid redan var på väg till Paris och att gruppen Michail & Co och gruppen Potresov & Co stärkts i sitt försvar för likvidatorsriktningen. Och de gjorde underdånigt helt om och följde de sexton, följde Michail och Potresov tillbaka till likvidatorerna!

Den största förbrytelsen av de karaktärslösa ”försonarna” av typen Jonov och Trotskij, vilka försvarar eller rättfärdigar dessa personer, består i att de för dem till undergång genom att stärka deras avhängighet av likvidatorerna. Samtidigt som ett bestämt uppträdande av alla icke fraktionella socialdemokrater mot Michail & Co, mot Potresov & Co (varken Trotskij eller Jonov kan ju besluta sig för att försvara dessa grupper!) skulle kunna förmå en och annan av de golosanhängare, som är fångna av likvidatorsriktningen, att återvända till partiet, väcker ”försonarnas” grimaser och tillgjordhet bara ”meningslösa förhoppningar” hos golosanhängarna utan att på något sätt försona partiet med likvidatorerna.

För övrigt förklaras dessa grimaser och denna tillgjordhet otvivelaktigt i icke ringa grad också av ren oförståelse inför läget. Endast av oförståelse kan kamrat Jonov inskränka sig till frågan om publicerandet eller icke publicerandet av Martovs artikel och kan Trotskijs anhängare i Wien reducera frågan till ”konflikter” inom centralorganet. Både Martovs artikel (”På rätt väg” . . . till likvidatorsriktningen) och konflikterna inom centralorganetanet är bara enskilda episoder, vilka man inte kan förstå utanför deras sammanhang med det hela. Martovs artikel har exempelvis klart visat oss, som under ett års tid studerat likvidatorernas och golosanhängarnas alla schatteringar, att *Martov vänt om* (eller att man omvänt honom). En och samme Martov *kunde inte* underteckna ”Brevet” till CK om konferensen och skriva artikeln ”På rätt väg”. Genom att lösrycka Martovs artikel ur händelsernas sammanhang, från sammanhanget med ”Brevet” till CK, som föregick den, med nummer 19-20 av Golos, som följde den, med de sextons manifest, med artiklarna av Dan (”Kamp för legaliteten”), Potresov och Vosrosjdenie — och genom att lösrycka ”konflikterna” inom centralorganet från samma händelseföljd, berövar sig Trotskij och Jonov möjligheten att förstå vad som försiggår.[5] Och tvärtom blir allt fullkomligt begripligt, om man i centrum ställer det, som *ligger till grund för det hela*, nämligen den slutgiltiga sammansvetsningen av de ryska oavhängiga och deras slutgiltiga brytning med den ”reaktionära utopin” om det illegala partiets återupprättande och stärkande.

[5] Tag dessutom som exempel ”teorin om likaberättigande” för det illegala partiets legala privatpersoner. Är det kanske inte klart *efter* Michael & Co:s och Potresov & Co:s uppträdande, att meningen och betydelsen av denna teori är att erkänna de oavhängiga legalisternas grupp och partiets underordnade under dem?

7. Om den partitrogna mensjevismen och värderingen av den.

Den sista fråga, som vi måste behandla för att klarlägga ”föreningskrisen” inom vårt parti, är frågan om den så kallade partitrogna mensjevismen och värderingen av dess betydelse.

Ytterst karakteristiska i detta avseende är de icke fraktionella Jonovs och Trotskijs åsikter — d. v. s. deras, som önskar anse sig vara icke-fraktionella — (nr 12 av *Pravda*[6] och Wien-resolutionen). Trotskij ignorerar bestämt och halsstarrigt den partitrogna mensjevismen — vilket påpekades redan i nr 13 av centralorganet — men Jonov förråder sin meningsfrändes ”hemliga” tanke, då han förklarar, att innebörden av ”kamrat Plechanovs” uttalanden (några andra partitrogna mensjeviker vill Jonov inte se) går ut på att ”stärka” bolsjevikernas fraktionskamp, att propagera för att ”partiet förklaras i krigstillstånd”.

Det oriktiga i denna Trotskijs och Jonovs position borde ha fallit dem själva i ögonen helt enkelt redan av den anledningen av den vederlägges av fakta. I nr 13 av centralorganet ser man, att i inte mindre än sju utländska grupper för främjande av partiet — i Paris, Geneve, Bern, Zürich, Lüttich, Nizza och San-Remo — har Plechanovs anhängare, eller riktigare de partitrogna mensjevikerna, rest sig mot Golos med krav på att uppfylla plenums beslut, med krav på att lägga ned Golos, detta med hänvisning till den likvidatoriska karaktären i den ideologiska position, vilken intogs i nr 19-20 av Golos. Samma process, fast kanske mindre påtaglig, försiggår också bland funktionärerna i Ryssland. Det vore löjligt att förtiga dessa fakta. Att tvärt emot dem försöka framställa Plechanovs kamp mot Golos' anhängare som litteratörernas ”fraktionskamp”, innebär — *objektivt*— att ta ställning för gruppen av oavhängiga och legalister mot partiet.

Den klart oriktiga, klart ohållbara ställning, som intogs av nämnda ”försonare”, måste öppna deras ögon för det oriktiga i deras utgångspunkt, nämligen att den politiska betydelsen av sammanslutningen på plenum skulle bestått i en överenskommelse med ”angivna personer, grupper och institutioner”. Man får inte låta lura sig av de yttre formerna för händelserna inom partiet och dessas individuella säregenheter, man måste värdera den ideologiskt-politiska betydelsen av det som försiggår. Att döma av det yttre uppnåddes samförstånd med vissa golosanhängare. Men grundvalen, villkoret för överenskommelsen var ju att golos-anhängarna övergick till Plechanovs ståndpunkt: detta framgår klart av analysen i resolutionen om läget inom partiet, vilket återgivits i det föregående.[7] Till det yttre har just golosanhängarna visat sig vara representanter för mensjevismen inom partiet om man exempelvis dömer efter sammansättningen av centralorganets redaktion. Faktiskt har centralorganet efter plenum börjat förvandlas till ett organ för ”samarbete” mellan partibolsjevikerna och Plechanovs anhängare, under det att golosanhängarna av alla krafter motarbetat det. Det uppstod en sicksacklinje i utvecklingen av partiets enande: till en början såg det ut som ett slags allmän försoningsmischmasch utan att den ideologiska basen för enandet klart fastställdes, men så kom de politiska tendensernas logik till sin rätt och de oavhängigas avskiljande från partiet påskyndades därigenom att man på plenum gick med på mesta möjliga eftergifter åt golos-anhängarna.

Då jag på plenum hörde och i Golos (nr 19-20, sid. 18) läste de rasande utfallen mot parollen ”de starka fraktionernas samförstånd för kamp mot likvidatorerna till höger och till vänster” (denna paroll satte Golos inom citationstecken, men av någon orsak sade man inte direkt att

---

[6] Pravda — inte den bolsjevikiska (som inte fanns då) utan den tidning som Trotskij gav ut i Wien. — *Red*.

[7] Av de fyra mensjevikiska CK-medlemmarna, som var närvarande på plenum, satte två in all kraft på att faktiskt föra golosanhängarna över till Plechanovs ståndpunkt, sedan de gjort största möjliga eftergifter. Detta betyder inte, att dessa två var ståndaktiga partimedlemmar och att deras återvändande till golosanhängarna är utesluten. Det betyder, att mensjevismen överrumplades i ett sådant ögonblick, då den ännu inte kunde *taga avstånd* från partiet.

jag försvarade den före plenum och på plenum), då tänkte jag för mig själv: ”abwarten!”, ”wait and see” (vänta och se!). Vänta ni, herrar golosanhängare, ty ni vill göra upp räkningen ”utan värden”: det är inte fråga om att plenum givit alla möjlighet att deltaga i överenskommelsen och inte bara de ”starka”, de till sin ideologisk-politiska ståndpunkt starka fraktionerna. Frågan är huruvida edra ”herrar” — d. v. s. de oavhängigas och legalisternas — grupper kommer att tillåta att denna möjlighet förvandlas till verklighet.

Några månader har gått — och man måste vara blind för att inte nu se att i verkligheten just ”överenskommelsen mellan de starka fraktionerna” utgör partiets enande och driver detta framåt ”trots alla hinder”. Så måste det vara och endast så kan det vara på grund av det reella kraftförhållandet inom partiet. Under den närmaste framtiden kommer otvivelaktigt antingen alla partiets ledande institutioner att formellt bli så inställda, att de ger uttryck åt detta samförstånd, eller också kommer partilivet och utvecklingen av partiets enande att för en tid försiggå oberoende av dess ledande institutioner.

Naturligtvis ter det sig vid första påseende underligt att kalla partimensjevikerna ”en stark fraktion”, ty i nuvarande ögonblick är uppenbarligen anhängarna av Golos starkare — åtminstone i utlandet. Men vi socialdemokrater bedömer inte styrkan efter hur utlandsgrupperna uttalar sig och hur de mensjevikiska litteratörerna grupperar sig, utan efter vems hållning, som är objektivt riktig och vems hållning, som på grund av det politiska lägets logik är dömd till underkastelse under ”de oavhängiga”. Rabotjeje Djelos anhängare var starkare än Iskras anhängare både i utlandet och i Ryssland år 1898-1900, men likväl var de ingen ”stark fraktion”.

Nu då golosanhängarna mobiliserat alla krafter mot Plechanov och slagit ut alla sina slaskhinkar över honom — en mobilisering, som går så långt som till hr Potresov och till erinringar om hur Martov ”förolämpades” år *1901 — 1903* (sic!) — nu blir denna vanmakt hos golosanhängarna särskilt uppenbar. Axelrod & Co var redan hopplöst politiskt försenade, då de i april utomlands gav ut ett samlingsverk med personligt ovett mot Plechanov, medan man i Ryssland i Nasja Sarjas februarinummer och i Martovs Vosrosjdenie förde frågan över på ett helt annat område, och då Plechanov i nummer 13 av centralorganet redan övergick från historien om sina sammanstötningar med golosanhängarna till kamp mot deras nuvarande politik. Med sina erinringar om de gamla ”förolämpningarna” (ända från år 1901!), spjärnar golosanhängarna emot lika hjälplöst som anhängarna av Vperjod, vilka alltjämt anropar alla goda själar om försvar mot den bolsjevikinka centralen.

Och se hur våra ”förolämpade” allt mer och mer förråder sig, då de vid blotta tanken på ett samförstånd ”Lenin-Plechanov” (deras terminologi!) rasar precis på samma sätt år 1910 som Maximov av samma anledning rasade för ett år sedan. Liksom Maximov försöker golosanhängarna att framlägga saken så som om det nära nog vore fråga om ett personligt samförstånd mellan ”Lenin och Plechanov”, varvid den senares uppförande betecknas som en ”besynnerlig nyck” (sid. 16 av ”Nödvändigt tillägg”), som ”Saulus' omvändelse till Paulus”, ”ett fladdrande av och an” o. s. v., o. s. v. Martov kryper ur skinnet i sin iver att erinra om Plechanovs ”*femåriga verksamhet*” (ibid.) som mensjevik för att (efteråt) kompromettera honom för detta hoppande av och an utan att märka att han just därmed spottar mest på sig själv.

I samma ”Nödvändiga tillägg” försäkrar oss Golos' kollektiva redaktion (sid. 32), att Plechanov var ”stor” just under nämnda femårsperiod (1904-1908). Låt oss nu se, vad som följer av detta. Mensjevikerna kallar Plechanov ”stor” inte för hans verksamhet under de 20 år (18831903), då han förblev sig själv trogen, då han varken var mensjevik eller bolsjevik, utan socialdemokratins grundläggare — utan just under de fem år, då han enligt mensjevikernas

eget erkännande ”hoppade av och an”, d. v. s. inte hade någon konsekvent mensjevikisk linje. Härav framgår, att ”storheten” bestod i att han inte helt ramlade ned i mensjevismens träsk.

Men just mensjevismens femåriga historia, som Axelrod och Martov till skada för sig själva erinrat om, uppvisar en rad fakta, vilka bidrar till att f ör k 1 ar a mensjevikernas splittring på annat sätt än genom de lumpna, personliga orsaker, på vilka Martov lägger tonvikten.

Plechanov koopterar år 1903 Axelrod och Martov, i det han i artikeln ”Vad man inte skall göra” i nr 52 av ”Iskra” förklarar, att han vill *manövrera med opportunisterna* och *förbättra* dem genom manövrerna. Härvid gör han sig skyldig till de skarpaste utfall mot bolsjevikerna. I slutet av år 1904 bemödar han sig att rädda den till liberalismen omisskänligt nedsjunkne Axelrod (”Plan för semstvokampanjen”), men det gör han så, att han inte yttrar ett enda ord om sådana pärlor som att förklara demonstrationen inför semstvomännen vara ”en demonstration av en högre typ” (i den *endast* för partimedlemmar utgivna broschyren ”Brev till CK”). På våren 1905 övertygar sig Plechanov om att ”manövrerna” är hopplösa och vänder mensjevikerna ryggen, i det han grundar Dnjevnik och predikar förening med bolsjevikerna. Nr 3 av Dnjevnik (november 1905) är alls inte mensjevikiskt.

Sedan Plechanov förlorat ungefär ett och ett halvt år på manövrer med opportunisterna inom partiet (från slutet av 1903 till våren 1905) börjar han från 1906 års början och under år 1907 att *manövrera* med kadetterna. Här gör han sig skyldig till betydligt större opportunistiska ytterligheter än de övriga mensjevikerna. Men då Plechanov, som under I Duman proklamerade ”manövrering”, efter dess upplösning föreslår (i nr 6 av Dnjevnik) en överenskommelse mellan de revolutionära partierna till kamp för Konstituerande församlingen, framhäver *Proletarij* genast (nr 2, den 11 september [29 aug.] år 1906 i artikeln ”Taktiska vacklanden”), att denna hållning alls inte är mensjevikisk.

Våren 1907 kämpar Plechanov på partikongressen i London — enligt Tjerevanins skildring, som jag redan citerat i förordet till artikelsamlingen ”Under tolv år” — mot mensjevikernas *organisatoriska anarkism*. Han vill ha en ”arbetarkongress” som manöver *för* partiets utveckling men inte emot partiet. Under andra hälften av 1907 ”måste” Plechanov, som Martov berättar i ”Nödvändigt tillägg”, ”ytterligare uppbjuda icke så lite vältalighet” för att försvara nödvändigheten för mensjevikerna att ha ett illegalt organ (d. v. s. ett partiorgan) gentemot Axelrod (som tydligen föredrog legala, faktiskt utanför partiet stående organ). Ar 1908 blir en konflikt på grund av en artikel av Potresov anledning till att han bryter med likvidatorerna.

Varom vittnar dessa fakta? De vittnar om att mensjevikernas nuvarande splittring inte är tillfällig utan oundviklig. ”Manövrerandet” rättfärdigar inte den, som begått fel för manövrernas skull, och jag tar inte tillbaka någonting av det, som jag skrivit mot dessa Plechanovs fel. Men ”manövreringen” *förklarar*, varför det för en del mensjeviker är *lätt* att gå över till de oavhängiga men för andra mensjeviker *svårt* och till och med omöjligt. Den socialdemokrat, som genom sitt manövrerade för in arbetarklassen under kadetternas ledning, tillfogar den inte mindre skada än den, som gör det på grund av immanent dragning till opportunismen., Men den förre förmår och kan göra halt, där de andra glider ned i avgrunden. Ett ryskt ordspråk säger: ”Tvinga en viss person att be till gud och han kommer att slå huvudet i golvet”. Plechanov kunde säga: ”Tvinga Potresov och Dan att för en manövers skull gå åt höger, och de kommer att gå åt höger av princip”.

Det, inför vilket vissa mensjeviker gjort halt, rättfärdigar fullständigt deras benämning: ”partitrogna mensjeviker”. De stannade vid kampen för partiet — mot de oavhängiga och legalisterna. Herr Potresov och Golos Sotsialdemokratas redaktion försöker förgäves att slingra sig undan denna enkla och klara fråga i ”Nödvändigt tillägg”.

”Också Engels kämpade mot SDF” (engelska socialdemokrater) försöker Potresov att slingra sig (sid. 24) Sofism, lille vän! Engels ville föra partiet in på rätt väg, men ni talar ju inte om hur man skall föra in partiet på rätt väg, ni säger inte ens rent ut, om ett illegalt socialdemokratiskt parti nu är nödvändigt, om RSDAP är nödvändigt eller inte. Inför Stolypin säger ni: *nej* (Nasja Sarja), men inför partimedlemmarna, i den illegala pressen, *vågar* ni inte säga det, ni slingrar och svänger er!

”Lenin-Plechanov rekommenderar krig mot arbetarrörelsens nya former” (sid. 31), ”*vi utgår* ifrån . . . den verkliga arbetarrörelsens tillstånd, betingelser och behov” (sid. 32) — försäkrar redaktionen. Sofism, mina herrar! Ni har själva erkänt, att plenum gjort allt för att erkänna dessa nya former, och även bolsjevikerna har ju genom sin kamp *före* plenum *bevisat* detta. Meningsskiljaktigheterna mellan oss består inte i huruvida ”nya former” är nödvändiga, huruvida det är nödvändigt att bedriva legalt arbete, huruvida det är nödvändigt att bilda legala föreningar; det är inte alls det som är orsaken. Meningsskiljaktigheterna mellan oss består i huruvida man skall tillåta att legalister, som bedriver ett sådant arbete som gruppen Michail & Co och gruppen Potresov & Co, kallar sig socialdemokrater, *ehuru de är oavhängiga av socialdemokraternas parti*, eller om de socialdemokratiska partimedlemmarna är f ör pli k ta de att erkänna partiet, propagera dess nödvändighet, att arbeta inom det, arbeta på dess organisering och bilda illegala celler överallt och inom alla föreningar för att upprätta riktiga förbindelser med det o. s. v. Och ni förstår mycket väl, att meningsskiljaktigheterna oss emellan *nu* — efter plenum — består *endast* häri.

Golosmännen bemödar sig att framställa vår strävan att närma oss de partitrogna mensjevikerna, att uppnå samförstånd med dem för att kämpa för partiet mot de oavhängiga, som ett personligt block mellan ”Lenin och Plechanov”. De öser ovett över författaren till artikeln mot Potresov i nr 47-48 av *Proletarij* och säger att han med en ”smickrande hovmans” ton ”spekulerar på samförstånd” med Plechanov.

Jag slår upp denna artikel och läser på sidan 7:

> ”Naturligtvis har Plechanovs alla fel under revolutionen uppstått just därav, att han *inte* konsekvent genomfört den linje, som han själv införde i den gamla *Iskra*.”

Må läsarna själva avgöra, vad som mest liknar ”smicker” och ”spekulation”: antingen det direkta påpekandet av vad bolsjevikerna anser vara Plechanovs fel eller att man framställer Plechanov som ”stor” just under den period, då han var mensjevik och då han enligt mensjevikernas ord ”hoppade av och an”.

> ”Plechanov kommer att gå med oss” — skriver Golos Sotsialdemokratas redaktion — då ”det ånyo kommer en tid av *ansvarsfulla*” (understruket av Golos) ”politiska aktioner” (sid. 32 av ”Nödvändigt tillägg”).

Detta är politisk analfabetism, men det är tillräckligt klart ifråga om ”spekulation”. Det är analfabetism, emedan vi *nu* har en tid av politiska aktioner, som för de gamla ledarna är *hundra gånger* mera *ansvarsfulla* än under den öppna kampen, då massan själv betydligt lättare finner vägen. Det är klart i betydelsen av ”spekulation”, emedan man förklarar sig beredd att åter erkänna Plechanov som mensjevik, då han på nytt börjar ”manövrera”.

Vi förvånar oss över att golosmännen inte inser, vilken betydelse dylika utfall från deras sida har jämsides med exempelvis Axelrods fras: ”Vi ville inte förnedra oss” (inför Plechanov) ”till att spela rollen av tjänstvilliga lakejer” (sid. 19). Ni beter er just så som det *slags folk*, som betecknas med de senare orden. Ert förhållande till Plechanov motsvarar just *dessa* människors ”formel”: ”Antingen ge på käften eller be om handen”.

Under fem år har ni bett om ”handen”, nu ger ni på 32 sidor i stort format ”på käften”, och på 32:a sidan 85 ”förklarar ni er beredda” både att åter erkänna honom som mensjevik och att be om ”handen”.

Vad oss beträffar, så har vi rätt att säga att Plechanov aldrig var bolsjevik under den tid han ”hoppade av och an”. Vi anser honom inte vara bolsjevik och kommer aldrig att anse honom som sådan. Men såväl honom som varje annan mensjevik, som är i stånd att resa sig mot de oavhängigas och legalisternas grupp och slutföra kampen mot dem, anser vi vara en parti-mensjevik. Under den nuvarande svåra tiden, då kampen för marxismen i teorin och kampen för partiet i arbetarrörelsens praktik satts på dagordningen, anser vi det vara alla bolsjevikers oavvisliga plikt att uppbjuda alla krafter för ett närmande till sådana socialdemokrater.

8. Slutord. Om bolsjevikernas plattform.

Den partikonferens, som ställts i utsikt av plenum, kan och får inte inskränka sig till den dagordning, som plenum föreslagit under förutsättning att alla mensjeviker skulle övergå till partiets ståndpunkt. Därav blev ingenting — och att leka kurragömma med oss själva anstår oss inte.

Valparollen till denna konferens, parollen för dess sammankallande och förberedande måste vara *partimedlemmarnas sammanslutning* till kamp mot de oavhängigas och legalisternas grupp. I överensstämmelse med denna uppgift och med hänsyn till golosmännens parti-fientliga ställningstagande måstet vi med all beslutsamhet omgestalta partiets alla ledande instanser, så att de inte sysslar med intriger, som var och en av golosmännen spinner och från och med nu kommer att spinna mot dem, utan med *verkligt arbete på att uppbygga partiet*. Golosmännen vill inte bygga upp det, de vill i all tysthet hjälpa de oavhängigas och legalisternas grupp.

Sådan måste bolsjevikernas plattform för denna konferens vara. Det gäller att bygga upp partiet i överensstämmelse med decemberresolutionerna (1908) och i deras anda. Det gäller att fortsätta plenums verk, i det man i dess beslut genomför de ovan påpekade korrige-ringarna, vilka dikteras av händelsernas hela förlopp efter plenum. Det gäller att inrikta alla ansträngningar på ett systematiskt, oavlåtligt, allsidigt och ihärdigt utnyttjande av alla möj-ligheter för att samla proletariatets krafter samt för att hjälpa det att gruppera och samman-sluta sig, att skola sig för kampen och sträcka ut sina lemmar. Det gäller vidare att oavlåtligt återupprätta de illegala cellerna, de illegala rent partimässiga och företrädesvis, i främsta rummet rent proletära organisationerna, varvid vi måste lära oss att anpassa dem till de nya förhållandena. Endast dessa illegala organisationer är istånd att leda hela arbetet i de legala organisationerna, att genomsyra det med revolutionär, socialdemokratisk anda, att föra en oförsonlig kamp mot renegaterna, mot de oavhängiga och legalisterna samt förbereda den tidpunkt, då vårt parti, vårt RSDAP, som bevarat alla traditionerna från revolutionen och proletariatets stora seger år 1905 och stärkt och förstorat partiets proletära armé, kommer att leda den till ny kamp och nya segrar.

Mars—juni (maj) 1910.